

Türkmenistan Ülke Raporu

Resmi Adı	Türkmenistan Cumhuriyeti
Yönetim Biçimi	Cumhuriyet
Resmi Dili	Türkmençe (Resmi dil), Rusça, Özbekçe
Başkent	Aşgabat
Yüzölçümü	488 100 km ²
Başlıca Şehirleri	Aşgabat, Türkmenabat, Daşoğuz
Nüfus	6 milyon
Dini Yapı	Müslüman %89, Ortodoks %9, Diğer %2
Devlet Başkanı	Serdar Berdumammedov
Para Birimi	Manat

Coğrafi Konum

Türkmenistan Cumhuriyeti Orta Asya'nın güneyinde, Hazar Denizi kıyısında yer almakta olup kuzeydoğusunda Özbekistan, kuzeybatısında Kazakistan, güneyinde İran ve güneydoğusunda Afganistan ile komşudur. 488 100 km'lik yüzölçümü ile bağımsız devletler topluluğunun en büyük dördüncü devletidir.

Kara Kum çölü ülkenin %80'ini kapsamaktadır. Ülkenin başlıca üç nehri Ceyhun (Amudarya, 2 620 km), Tejen (1 150 km) ve Murgab (978 km) dır. Karakum kanalı 1 100 km uzunluğuyla tarım sektörü açısından hayati rol oynamaktadır. Nüfusun yarısı da kanal kıyısında yoğunlaşmıştır. Başlıca şehirler başkent Aşkabat, Türkmenabat ve Daşoğuz'dur.

Temel Ekonomik Göstergeler

	2020	2021	2022*	2023*	2024*	2025*	2026*	2027*
GSYİH (Cari Fiyatlar- milyar \$)	53,19	62,2	74,44	82,37	89,56	97,67	106,56	116,42
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar- %)	-3	4,6	1,2	2,3	2,4	1,9	1,7	1,7
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlar-\$)	8 775	10 111	11 929	13 020	13 975	15 052	16 227	17 531
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	7,6	15	17,5	10,5	7,5	8	8	8
Cari İşlemler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	-3,3	0,6	2,5	2,5	1,6	0,3	-0,8	-1,6
Devletin Genel Toplam Borçlanmasının GSYİH'ya Oranı (%)	13,1	11,1	8,4	6,8	5,9	5,3	4,8	4,4

Kaynak: IMF

*: Tahmin

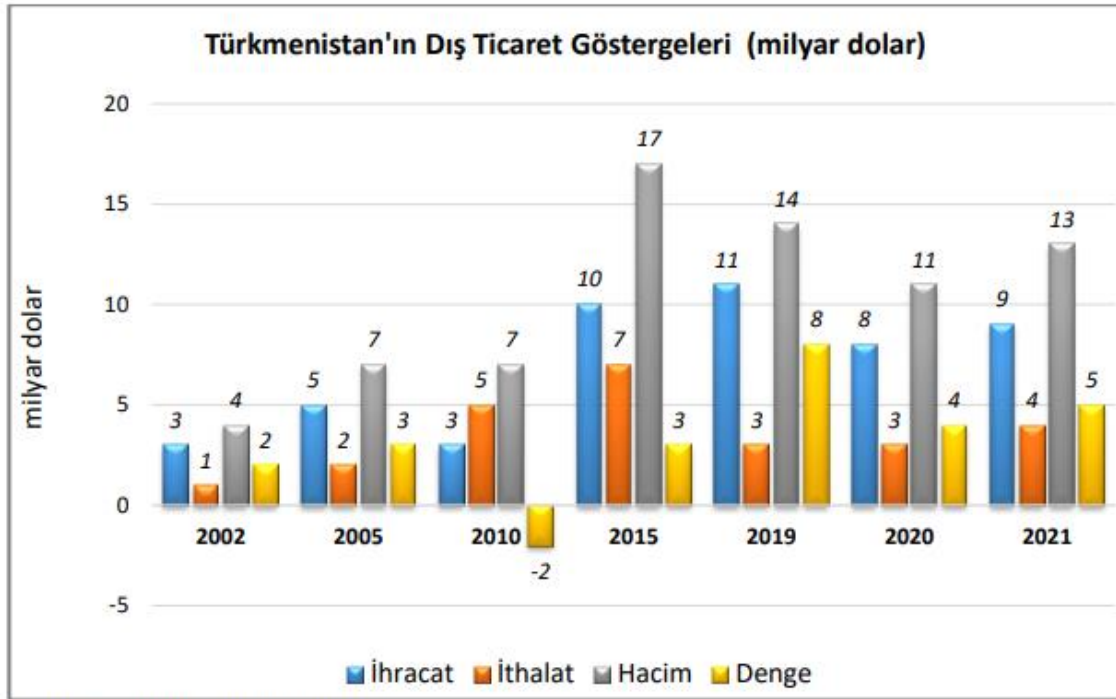
Türkmenistan, başta doğal gaz olmak üzere emtia ihracatına odaklanan bir ekonomiye sahip gelişmekte olan bir pazardır. Ekonomi büyük ölçüde devlete aittir, küçük ve az gelişmiş özel sektörde önemli bir devlet denetimi vardır. Bağımsızlığın kazanılmasından sonra, ekonomide devletçi yapı devam ettirilmiş, yeni kalkınma ve gelişme dönemi programı çerçevesinde her alanda yatırımlar hızlanmıştır. Ekonomide devlet hakimiyetinden daha pazar odaklı bir ekonomik modele yönelme

dönük reformlar başlatmıştır. Özel sektörün gelişmesi için küçük ve orta ölçekli işletmelerin desteklenmesi yönünde kanun çıkarılmıştır. Ülkede uygulanmakta olan ikili kur sistemine son verilmiş, ülke parası Manat'ın değeri yeniden belirlenmiş, benzin fiyatlarına sağlanan sübvansiyonlar azaltılmıştır.

2020 yılına kadar olan dönemi de içine alan yeni bir uzun vadeli kalkınma programını yürürlüğe konulmuştur. Bu programa göre ithal ikamesine dayalı ve belli sektörler için yüksek üretim hedeflerinin konulduğu bir plan benimsenmiştir. Kamudaki enerji sektörü haricindeki varlıkların 2020 yılına kadar %70'inin satışını hedeflenmiştir. Şu ana kadar yavaş ilerleme sağlanmıştır. Enerji sektörü, ormancılık, su kaynakları ve havacılık alanlarında devlet hisselerinin satışına izin verilmemektedir. Hükümet öncelikli sektörler olarak nitelendirilen pamuk, kimyasallar, imalat sanayi, altyapı alanlarına yabancı yatırım çekme konusunda isteklidir.

Dış Ticaret

Ülkenin Dış Ticareti

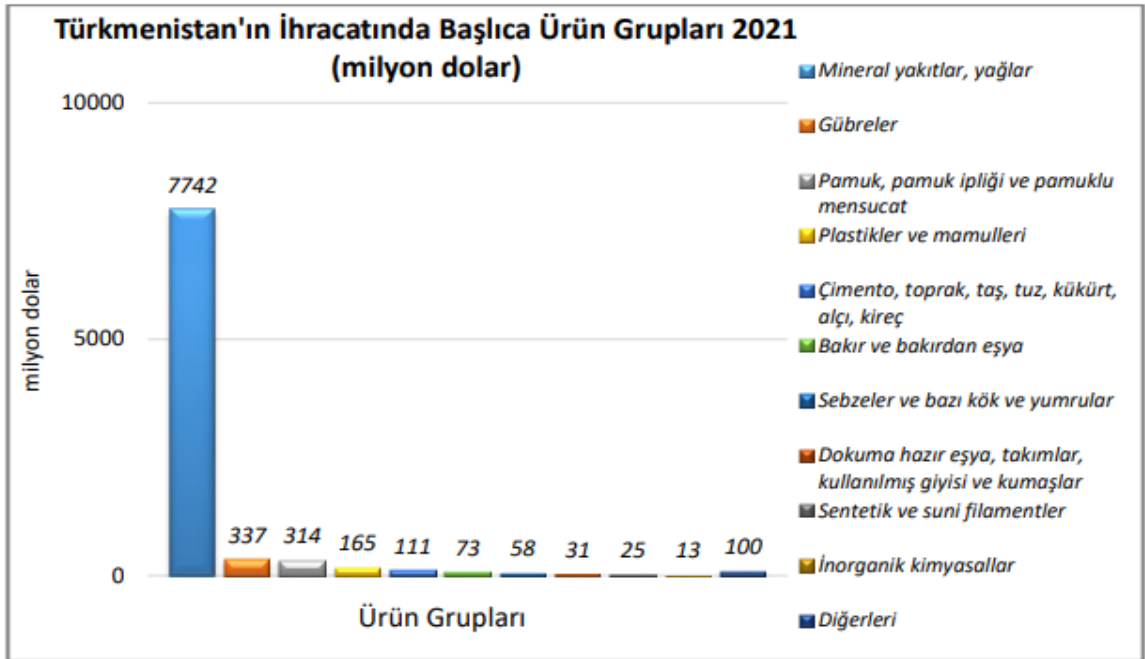
2021 yılında 9 milyar dolarlık ihracatla dünyada 96. sırada olan ülkenin ihracat yaptığı başlıca ülkeler Çin, Türkiye, Özbekistan, Romanya ve Gürcistan'dır. Ülkenin ihracatında Türkiye %8 pay ile 2. sıradadır.

Ülkenin 2021 yılında ihraç ettiği başlıca ürünler: petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar; petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar; ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar); azotlu mineral veya kimyasal gübreler ve Pamuk ipliği (dikiş ipliği hariç)dir.

2021 yılında 4 milyar dolarlık ithalatla dünyada 148. sırada olan ülkenin ithalat yaptığı başlıca ülkeler Türkiye, Rusya, İtalya, Çin ve Almanya'dır.

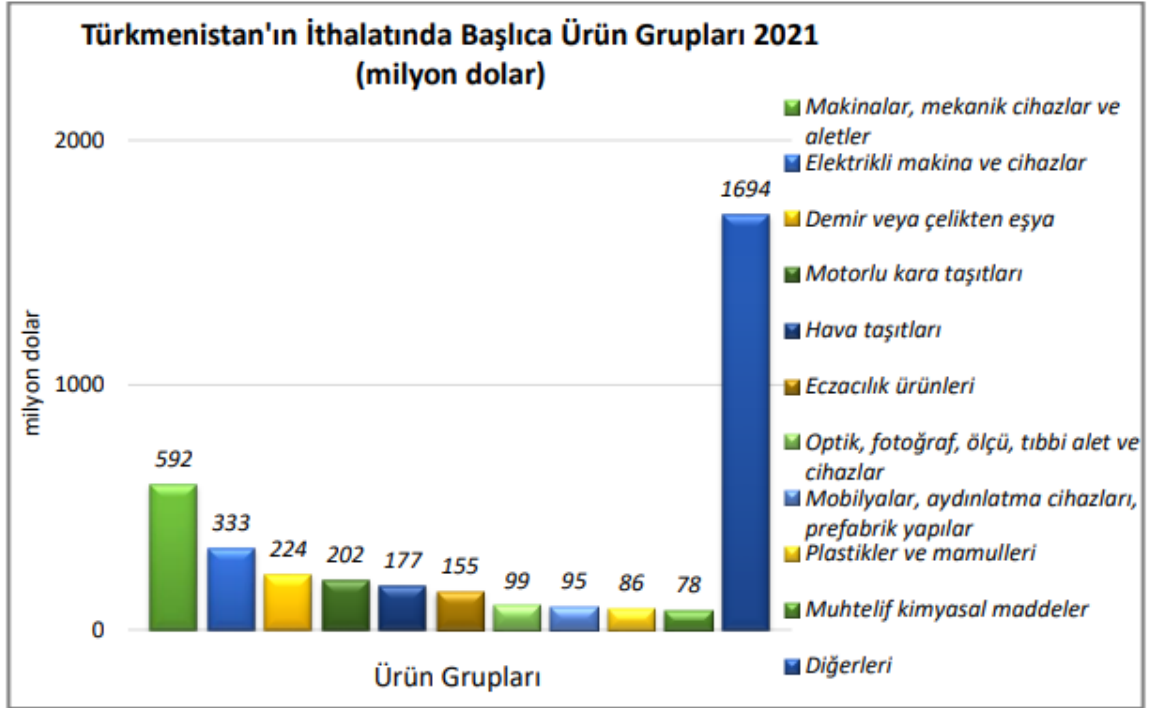
Ülkenin ithalatında Türkiye %26 pay ile 1. sıradadır. 2021 yılında ithal ettiği başlıca ürünler: helikopterler, uçaklar vb. uzay araçları (uydular dahil), uzay araçlarını fırlatıcı araçlar ve yörünge-altı araçları; tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış); izole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar; insan kanı, hayvan kanı, serum, aşı, toksin vb. ürünler ve traktörlerdir.

İhracat

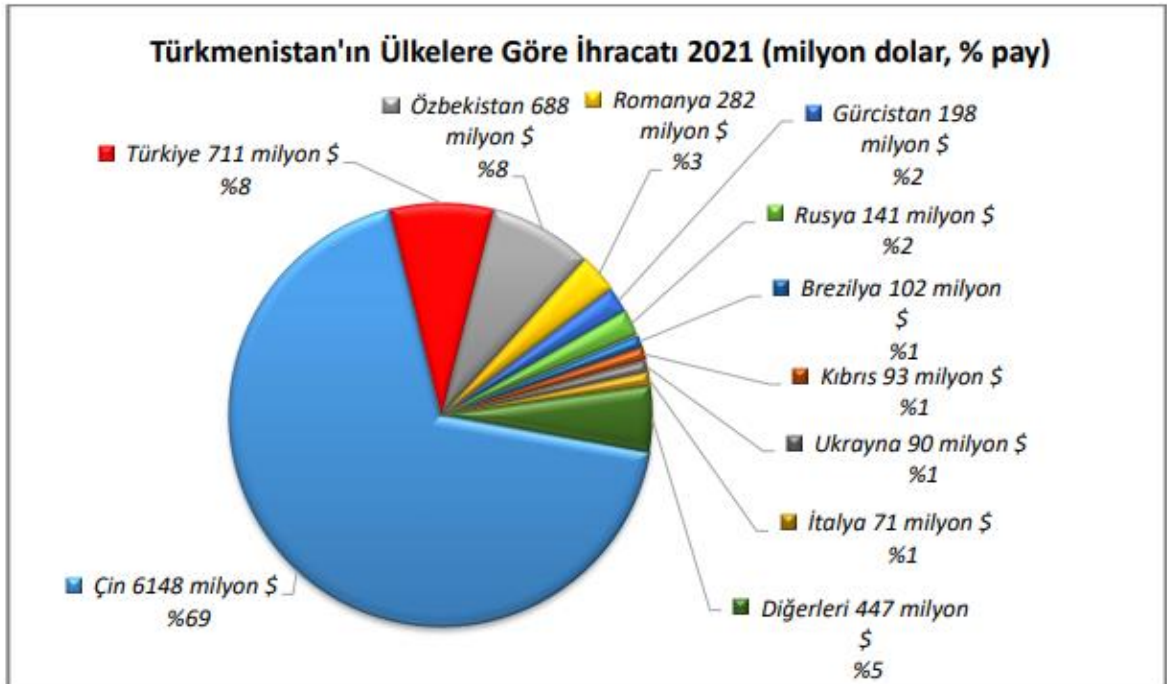

Kaynak: Trademap, Türkmenistan Verileri

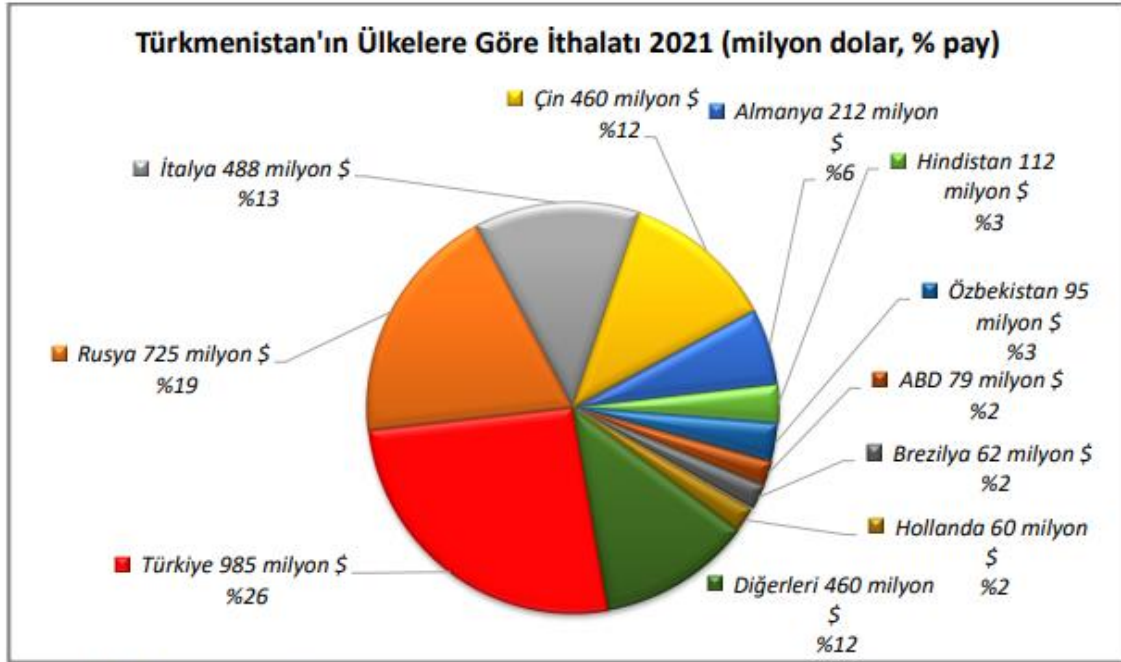
İthalat

Başlıca Ülkelerle İhracatı

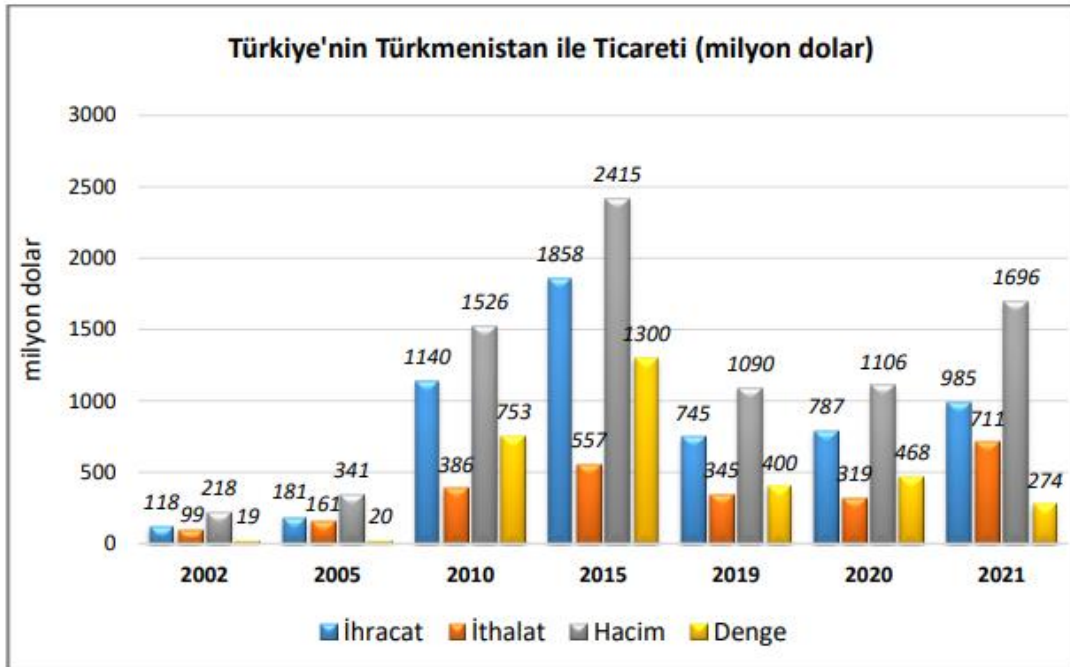

Başlıca Ülkelerle İthalatı

Kaynak: Trademap, Türkmenistan Verileri

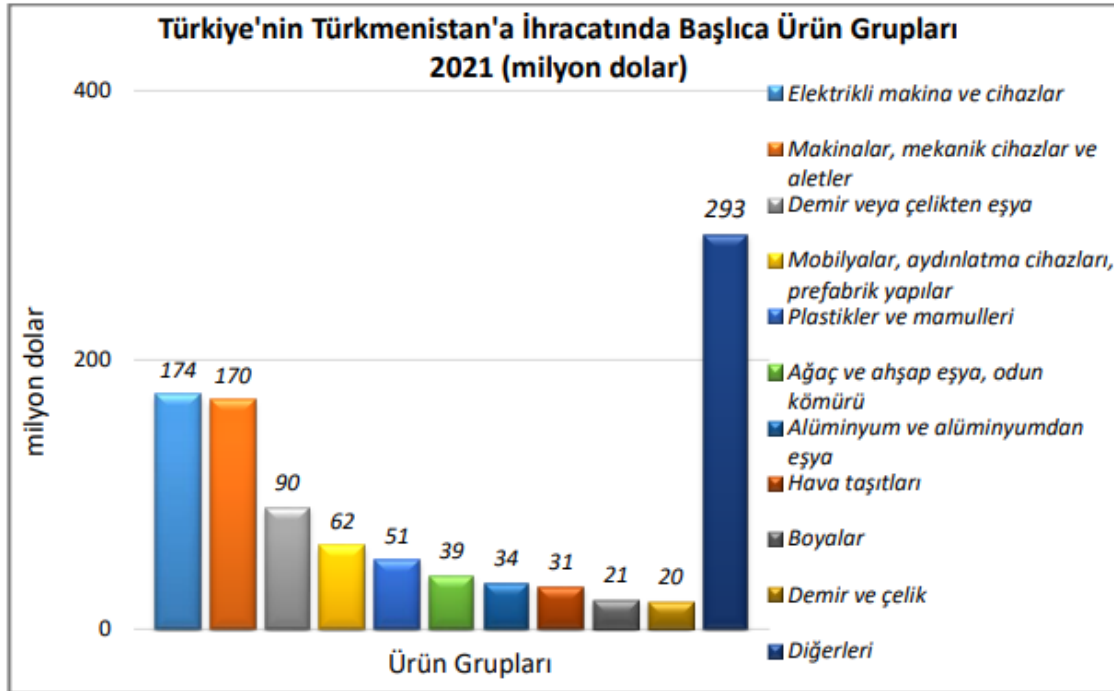
Türkiye ile Türkmenistan Ticaret İlişkisi

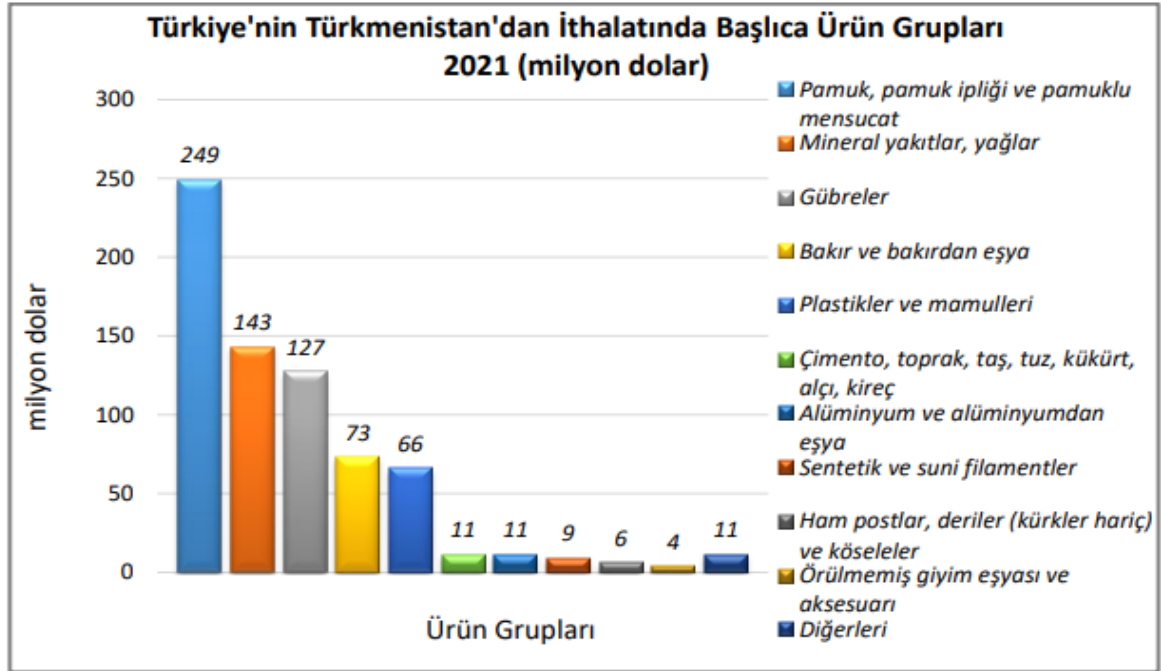
Kaynak: Trademap, Türkiye Verileri

2021 yılında ülkeye ihracatımız 985 milyon dolar olmuştur. İhraç ettiğimiz başlıca ürünler: izole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar; demir veya çelikten inşaat ve inşaat aksamı, inşaatta kullanılmak üzere hazırlanmış demir veya çelikten sac, çubuk, vb. ürünler; helikopterler, uçaklar vb. uzay araçları (uydular dahil), uzay araçlarını fırlatıcı araçlar ve yörünge-altı araçları; elektrik kontrol, dağıtım tabloları, panolar, konsollar, kabinler, diğer mesnetler ve sayısal kontrol cihazları ve diğer mobilyalar ve bunların aksam ve parçalarıdır. 2021 yılında ülkeden ithalatımız 711 milyondardır. İthalatımızdaki başlıca ürünler ise petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar; pamuk ipliği (dikiş ipliği hariç); azotlu mineral veya kimyasal gübreler; rafine edilmiş bakır ve bakır alaşımları (ham) ve pamuk (karde edilmemiş veya penyelenmemiş) dur. 2021 yılında Türkmenistan ile ticarete Türkiye'nin 274 milyon dolar dış ticaret fazlası vermiştir.

Türkiye'nin Türkmenistan'a Başlıca İhracat Ürünleri

Türkiye'nin Türkmenistan'dan İthal Ettiği Başlıca Ürünler

Türkmenistan'ın Ülkelere Göre İhracatı

Sıra	Ülke	2019	2020	2021	Pay (% 2021)	Değişim (% 2020-2021)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		10 984 415	7 814 905	8 972 152	100	14,8
1.	Çin	8 685 698	6 071 165	6 148 330	68,5	1,3
2.	Türkiye	344 774	319 387	710 865	7,9	122,6
3.	Özbekistan	388 801	395 080	687 790	7,7	74,1
4.	Romanya	165 042	90 222	281 828	3,1	212,4
5.	Gürcistan	104 112	72 159	198 245	2,2	174,7
6.	Rusya	151 475	320 701	140 605	1,6	-56,2
7.	Brezilya	23 353	43 173	102 468	1,1	137,3
8.	Kıbrıs	31 958	0	93 393	1	0
9.	Ukrayna	82 964	29 512	89 809	1	204,3
10.	İtalya	101 197	117 810	71 446	0,8	-39,4
11.	Azerbaycan	202 586	89 861	70 663	0,8	-21,4
12.	Fas	714	34 622	50 606	0,6	46,2
13.	Yunanistan	44 822	37 637	46 595	0,5	23,8
14.	Bulgaristan	16 793	12 288	36 963	0,4	200,8
15.	Kırgızistan	5 033	7 161	32 771	0,4	357,6

Kaynak: Trademap, Türkmenistan Verileri

Türkmenistan'ın Ülkelere Göre İthalatı

Sıra	Ülke	2019	2020	2021	Pay (% 2021)	Değişim (% 2020-2021)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		3 367 981	3 364 358	3 736 639	100	11,1
1.	Türkiye	744 766	786 966	984 889	26,4	25,2
2.	Rusya	543 322	649 475	725 003	19,4	11,6
3.	İtalya	59 356	51 041	487 719	13,1	855,5
4.	Çin	431 024	444 714	459 537	12,3	3,3
5.	Almanya	178 024	190 076	211 658	5,7	11,4
6.	Hindistan	37 309	44 298	111 962	3	152,7
7.	Özbekistan	51 489	74 194	95 077	2,5	28,1
8.	ABD	28 514	32 905	79 023	2,1	140,2
9.	Brezilya	7 646	32 485	61 622	1,6	89,7
10.	Hollanda	94 918	36 439	60 070	1,6	64,9
11.	Ukrayna	54 932	56 009	52 523	1,4	-6,2
12.	Japonya	12 319	115 725	36 810	1	-68,2
13.	Fransa	111 492	84 731	36 635	1	-56,8
14.	Polonya	23 317	29 831	34 759	0,9	16,5
15.	Azerbaycan	23 066	18 910	34 276	0,9	81,3

Kaynak: Trademap, Türkmenistan Verileri